# NEGENDE BIJDRAGE (1)

# TOT DE KENNIS DER VISCHFAUNA

VAN

# BANKA.

DOOR

**P. BLEEKER.**

---

Reeds sedert Augustus des vorigen jaars ben ik in het bezit eener verzameling visschen van Banka, welke ik te danken heb aan de welwillendheid van den heer F. H. Deissner, officier van gezondheid der 3e klasse.

Andere bezigheden hadden mij verhinderd die verzameling vroeger naauwkeurig te onderzoeken, doch hiertoe dezer dagen den tijd hebbende kunnen vinden, heb ik er aanleiding in gevonden tot de opstelling dezer nieuwe bijdrage over de vischfauna van Banka.

De verzameling van den heer Deissner bestaat uit 54 soorten, gevangen deels te Blinjoe, in de Klabat-baai, deels te Batoeroessak, in het distrikt Marawang. De bedoelde soorten zijn de hieronder genoemde.

---

(1) Mijne vroegere bijdragen tot de ichthyologie van Banka komen alle voor in het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië, t. w.

1. Visschen van Banka. Dl. I (1851) p. 159.
2. Bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van het eiland Banka. Dl. III (1852) p. 443.

## *Vischsoorten van Blinjoe en Batoeroessak.*

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1 | Apogon endekataenia Blkr. | Hab. | Blinju. |
| 2* | » hypselonotus Blkr. | " | " |
| 3* | » macropterus K. v. H. | " | " |
| 4 | Ambassis Dussumieri CV. | " | " |
| 5* | Mesoprion erythropterus CV. | " | " |
| 6 | Therapon quadrilineatus CV. | " | " |
| 7 | » servus CV. | " | " |
| 8 | Gerres abbreviatus Blkr. | " | " |
| 9 | » kapas Blkr. | " | " |
| 10 | Boxotes jaculator CV. | " | " |
| 11 | Upeneoides sundaicus Blkr. | " | " |
| 12 | » variegatus Blkr. | " | " |
| 13 | Chelmon rostratus CV. | " | " |
| 14 | Psettus rhombeus CV. | " | " |
| 15* | Sphyraena obtusata CV. | " | " |
| 16* | Equula bindoides Blkr. | " | " |
| 17* | » dacer CV. | " | " |
| 18* | Gazza equulaeformis Rüpp. | " | " |

---

3. Nieuwe bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van het eiland Banka. Dl. III (1852) p. 715.
4. Exocoetus hexazona, eene nieuwe soort van Banka. Dl. IV (1853) p. 206.
5. Nalezingen op de ichthyologische fauna van het eiland Banka. Dl. V (1853) p. 175.
6. Antennarius Lindgreeni, eene nieuwe soort van Banka. Dl. VIII (1855) p. 192.
7. Verslag van eenige verzamelingen van zee- en zoetwatervisschen van het eiland Banka. Dl. XI (1856) p. 415.
8. Berigt omtrent eenige vischsoorten van Toboali, eiland Banka. Dl. XII (1856—1857) p. 273.

Voorts zijn nog vijf soorten van Banka vermeld, in het 16e deel (1858) van hetzelfde tijdschrift (p. 252), gezonden door de heeren F. W. Dolge en S. H. A. Begemann, t. w. Antennarius raninus Cant., Pomacentrus katunko Blkr en Monacanthus isogramma Blkr van Muntok, en Amphiprion bifasciatus Bl. en Amphiprion percula CV. van Karanghadji.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 19* | Gazza tapeinosoma Blkr. | Hab. | Blinju. |
| 20* | Amphacanthus guttatus Bl | 〃 | » |
| 21 | Atherina duodecimalis CV. | 〃 | » |
| 22* | Mugil borbonicus Cant. (an et CV.) ? | 〃 | » |
| 23 | Ophicephalus marginatns CV. | 〃 | Batur. (Maraw.) |
| 24 | Betta anabatoides Blkr. | 〃 | » |
| 25* | Osphromenus Deissneri Blkr. | 〃 | » |
| 26 | Nandus nebulosus Blkr. | 〃 | » |
| 27* | Glyphisodon rahti CV. | 〃 | Blinju. |
| 28* | Julis (Halichoeres) mola Cuv. | 〃 | 〃 |
| 29* | » ( » ) Hyrtli Blkr. | 〃 | » |
| 30* | Mastacembelus unicolor CV. | 〃 | Baturussak. |
| 31* | Platycephalus bobossok Blkr. | 〃 | Blinju. |
| 32 | Gobius kokius CV. | 〃 | 〃 |
| 33* | Fistularia immaculata Comm. | 〃 | 〃 |
| 34 | Gobius caninus CV. | 〃 | 〃 |
| 35 | Clarias leiacanthus Blkr. | 〃 | Baturussak. |
| 36 | » Nieuhofi CV. | 〃 | 〃 |
| 37 | Systomus (Barbodes) maculatus Blkr | 〃 | 〃 |
| 38 | Rasbora cephalotaenia Blkr = Leuciscus cephalotaenia Blkr. | 〃 | 〃 |
| 39 | » Einthovenii Blkr = Leuciscus Einthovenii Blkr. | 〃 | 〃 |
| 40* | » kallochroma Blkr = Leuciscus kallochroma Blkr. | 〃 | 〃 |
| 41 | Luciocephalus pulcher Blkr. | 〃 | 〃 |
| 42 | Hemiramphus Buffonis CV. | 〃 | Blinju. |
| 43 | Harengula dispilonotus Blkr. | 〃 | 〃 |
| 44* | Clupeoides macassariensis Blkr. | 〃 | 〃 |
| 45 | Spratella tembang Blkr. | 〃 | |
| 46 | Chatoessus chacunda CV. | 〃 | 〃 |
| 47 | Saurida tombil CV. | 〃 | 〃 |
| 48 | Rhombus lentiginosus Richds. | 〃 | 〃 |
| 49 | Amphisile scutata Cuv. | 〃 | 〃 |
| 50 | Arothron potamophilus Blkr. | 〃 | Baturussak. |
| 51* | Triacanthus brachysoma Blkr. | 〃 | Blinju. |
| 52 | Triacanthus oxycephalus Blkr. | 〃 | 〃 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 53 | Hippocampus kuda Blkr. | Hab. | Blinju. |
| 54* | Gastrotokeus biaculeatus Heck. | » | » |

Van deze soorten zijn alle die, welke te Blinjoe gevangen zijn, nieuw voor de kennis der plaatselijke fauna van Blinjoe, terwijl onder die, welke afkomstig zijn van Marawang, vier soorten voorkomen (Mastacembelus unicolor CV., Osphromenus Deissneri Blkr, Rasbora kallochroma Blkr en Arothron potamophilus Blkr), welke nog niet van Batoeroessak of Marawang bekend waren.

In het geheel bevat de verzameling 21 soorten, nieuw voor de kennis der fauna van Banka en één nieuw voor de wetenschap, t. w. Osphromenus Deissneri.

In mijne laatste opsomming der visschen van Banka (Nalezingen, Nat. Tijdschr. Dl. V 1853) bragt ik het aantal bekende bankasche visschen op 209 (van de 211 soorten zijn later twee gebleken slechts nominaal te zijn), terwijl mijne latere nasporingen daaraan nog 54 soorten toevoegden.

Door de verzameling van den heer Deissner wordt dit cijfer verhoogd tot 284 soorten, welker namen en woonplaatsen ik hier laat volgen.

## SPECIES PISCIUM BANKANENSES HUCUSQUE COGNITAE.

### Holocentroidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1 | Holocentrum orientale CV. | Hab. | Toboali. |
| 2 | Priacanthus holocentrum Blkr. | » | Muntok. |

### Percoidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 3 | Lates nobilis CV. | » | Muntok. |
| 4 | Psammoperca waigiensis Blkr. | » | Karanghadji. |

### Cheilodipteroidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5 | Cheilodipterus quinquelineatus CV. | » | Toboali. |

| | | |
|---|---|---|
| 6 | Apogon endekataenia Blkr. | Hab. Gussong-assam, Toboali, Blinju. |
| 7 | » hypselonotus Blkr. | » Blinju. |
| 8 | » kallosoma Blkr. | |
| 9 | » macropterus K. v. H. | » Blinju. |
| 10 | » macropteroides Blkr. | » Lepar. |
| 11 | » novemfasciatus CV. | » Lepar. |
| 12 | » quadrifasciatus CV. | » Karang-hadji, Muntok Tandjong Biat. |

Bogodoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 13 | Ambassis Dussumieri CV. | » Muntok, Blinju. |
| 14 | » nalua CV. | » Toboali, Muntok. |
| 15 | » urotaenia Blkr. | » Tdj. Berikat, Maraw. |

Serranoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 16 | Serranus boenack CV. | » Marawang, Toboali. |
| 17 | » celebicus Blkr. | » Munt., Tandj. Berikat. |
| 18 | » crapao CV. | » Kar-hadji, Maraw. |
| 19 | » lanceolatus CV. | » Muntok, Toboali. |
| 20 | » nebulosus CV. | » Muntok. |
| 21 | » polypodophilus Blkr. | » Marawang. |

Centropisteoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 22 | Mesoprion annularis CV. | » Munt., K. hadji, Tob. |
| 23 | » chrysotaenia Blkr. | » Toboali. |
| 24 | » erythropterus CV. | » Blinju. |
| 25 | » fulviflamma Blkr. | » Tandj. Berik., Munt. |
| 26 | » Johnii CV, | » Karang-hadji. |
| 27 | » lutjanus CV. | » Munt., Guss. assam. |
| 28 | » monostigma CV. | » Karang-hadji. |
| 29 | » Russelli Blkr. | » Karang-hadji, Tandj. Berikat, Muntok. |
| 30 | » vitta Blkr. | » Kar. hadji, Tandj. Berikat, Muntok. |
| 31 | Lethrinus opercularis CV. | » Munt., Karang-hadji, Tandjong Biat. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 32 | Dentex tambulus CV. | Hab. | Munt., Tandj. Berik. |
| 33 | » tolu CV. | » | Munt., Guss. assam. |
| 34 | » upeneoides Blkr. | » | Sinus Klabat. |
| 35 | Heterognathodon bifasciatus Blkr. | » | Toboali. |
| 36 | Pentapus setosus CV. | » | Muntok, Klabat, Tandjong Berikat. |
| 37 | Scolopsides leucotaenia Blkr. | | |
| 38 | 〃 monogramma K. v. H. | | |
| 39 | 〃 taeniopterus K. v. H. | | |
| 40 | 〃 Vosmeri CV. | » | Karang-hadji. |
| 41 | Diagramma crassispinum Rüpp. | 〃 | Muntok, Karanghadji, Tandjong Biat. |
| 42 | 〃 punctatum Ehr. | 〃 | Muntok, Kar. hadji, Gussong-assam. |

Datnioidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 43 | Therapon puta CV. | | |
| 44 | 〃 quadrilineatus CV. | 〃 | Muntok, Blinju. |
| 45 | 〃 servus CV. | 〃 | Gusssongassam, Lepar, Blinju. |
| 46 | 〃 theraps CV. | 〃 | Muntok. |
| 47 | Pristipoma nageb Rüpp. | 〃 | Muntok, Toboali. |
| 48 | 〃 caripa CV. | | |

Toxoteoidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 49 | Toxotes jaculator CV. | 〃 | Guss. ass., Blinjoe, |

Sciaenoidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 50 | Otolithus argenteus K. v. H. | 〃 | Muntok. |
| 51 | 〃 macrophthalmus Blkr. | 〃 | Pankalpinang. |
| 52 | Johnius diacanthus Cant | 〃 | Muntok. |
| 53 | 〃 Kuhlii Blkr. | 〃 | Muntok. |
| 54 | 〃 miles Blkr. | 〃 | Muntok. |
| 55 | Umbrina Kuhlii CV. | 〃 | Muntok. |

| | | |
|---|---|---|
| 56 | Sillago maculata QG. | Hab. Lepar. |
| 57 | » malabarica Cuv. | » Muntok, G. assam. |

Mulloidei.

| | | |
|---|---|---|
| 58 | Upeneoides sulphureus Blkr. | 〃 Muntok, |
| 59 | » sundaicus Blkr. | 〃 Muntok, Blinju. |
| 60 | » vittatus Blkr. | 〃 Karang-hadji. |
| 61 | » variegatus Blkr. | 〃 Munt., Kar. hadj., Blinj., Gus. ass., Tob., Tandj. Biat, Lepar. |

Caesioidei.

| | | |
|---|---|---|
| 62 | Caesio erythropterus K. v. H. | 〃 Muntok. |

Gerreoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 63 | Gerres abbreviatus Blkr. | 〃 Munt., G. ass., Blinj. |
| 64 | » kapas Blkr. | 〃 Munt., G. ass., T. Ber., Blinj. |
| 65 | » macracanthus Blkr. | 〃 Muntok. |
| 66 | » poetie CV. | |

Scorpaenoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 67 | Scorpaena polyprion Blkr. | 〃 Marawang. |
| 68 | Pterois kodipungi Blkr. | 〃 Muntok. |
| 69 | Minous monodactylus CV. | 〃 Tandjong Biat. |
| 70 | Synanceia horrida Bl.Schn. | 〃 Muntok. |

Polynemoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 71 | Polynemus indicus Shaw. | 〃 Muntok. |
| 72 | » tetradactylus CV. | 〃 Muntok, Toboali. |

Chaetodontoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 73 | Chaetodon octofasciatus Blkr. | 〃 Toboali. |
| 74 | » oligacanthus Blkr. | K. hadji, Guss.-ass. |
| 75 | Chelmon rostratus CV. | 〃 Maraw., Tob., Lep., Blinju. |
| 76 | Scatophagus argus CV. | » Munt., P. pin., Mar. |
| 77 | Drepane punctata CV. | » Munt. Kar. hadj., Tob., Pankalpin., |

| | | |
|---|---|---|
| 78 | Ephippus orbis CV. | Hab. Muntok. |
| 79 | Holacanthus semicirculatus CV. | » Tandjong Biat. |

PSETTOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 80 | Psettus rhombeus CV. | » Tand. Berik., Blinju. |
| 81 | Platax batavianus CV. | » Muntok. |
| 82 | » teira CV. | » Muntok. Toboali. |
| 83 | » vespertilio CV. | » Kar. hadji, T. Biat. |
| 84 | Stromateoides atoukoia Blkr. | » Muntok. |
| 85 | » cinereus Blkr. | » Muntok. |

PIMELEPTEROIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 86 | Pimelepterus altipinnis CV. | » Karanghadji. |

SPHYRAENOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 87 | Sphyraena jello CV. | » Pankalpinang. |
| 88 | » obtusata CV. | » Blinju. |

SCOMBEROIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 89 | Scomber kanagurta CV, | » Tandjong Biat. |
| 90 | Cybium Croockewiti Blkr. | » Muntok. |
| 91 | » guttatum CV. | |
| 92 | » konam Blkr. | » Muntok, |

TRICHIUROIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 93 | Trichiurus haumela CV. | » Muntok. |
| 94 | » savala CV. | » Muntok. |

NAUCRATEOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 95 | Elacate mottah CV. | » Tandjong Biat. |
| 96 | Chorinemus commersonianus CV. | » M.,K.-hadji, T.Biat. |
| 97 | » sancti Petr. CV. | » Pankalpinang. |
| 98 | » tol CV. | » Muntok. |
| 99 | Trachinotus mookalee CV. | » Tandjong Biat. |

CARANGOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 100 | Megalaspis Rottleri Blkr. | » Munt.,Tandj. Biat. |
| 101 | Selar Hasseltii Blkr. | » Karag-hadji. |

| | | |
|---|---|---|
| 102 | Selar Kuhlii Blkr. | Hab. Munt., Pankalpinang. |
| 103 | » malam Blkr. | 〃 Bandjong Biat. |
| 104 | » para Blkr. | 〃 Muntok. |
| 105 | Caranx Forsteri CV. | 〃 Muntok. |
| 106 | Carangoides citula Blkr. | 〃 Tandjong Biat. |
| 107 | » gallichthys Blkr. | 〃 Munt., Karang-hadji. |
| 108 | » praeustus Blkr. | 〃 Gussongassam. |
| 109 | Gnathanodon speciosus Blkr. | 〃 Muntok. |

Kurtoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 110 | Kurtus indicus Bl. | 〃 Muntok. |

Equuloidei.

| | | |
|---|---|---|
| 111 | Equula bindoides Blkr. | 〃 Blinju. |
| 112 | » dacer CV. | 〃 Blinju. |
| 113 | » ensifera CV. | 〃 Muntok. |
| 114 | » filigera CV. | 〃 Munt., K.-hadji, Guss. assam, T. Berikat. |
| 115 | » gerreoides Blkr. | 〃 Muntok. |
| 116 | » gomorah CV. | 〃 Munt., Pankalpinang. |
| 117 | » lineolata CV. | 〃 Muntok. |
| 118 | Gazza equulaeformis Rüpp. | 〃 Blinju. |
| 119 | » tapeinosoma Blkr. | 〃 Blinju. |

Teuthyoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 120 | Amphacanthus dorsalis CV. | 〃 Gussongassam. |
| 121 | » guttatus Bl. | 〃 Blinju. |
| 122 | » javus CV. | 〃 Karanghadji. |
| 123 | » Kopsii Blkr. | |
| 124 | » virgatus CV. | 〃 Karanghadji. |

Atherinoidei.

| | | |
|---|---|---|
| 125 | Atherina duodecimalis CV. | 〃 Muntok, Blinju. |

Mugiloidei.

| | | |
|---|---|---|
| 126 | Mugil axillaris CV. | 〃 Tandjong Berikat. |
| 127 | 〃 bontah Blkr = Mugil belanakh Blkr. | 〃 Muntok. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 128 | Mugil ceramensis Blkr. | Hab. | Toboali. |
| 129 | 〃 borbonicus Cant. (an et CV.)? | 〃 | Blinju. |
| 130 | 〃 cunnesius CV. | 〃 | Toboali. |
| 131 | 〃 sundanensis Blkr. | 〃 | Muntok. |
| 132 | 〃 waigiensis QG. = Mugil melanochir K. v. H. | 〃 | Gussongassam. |

Ophicephaloidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 133 | Ophicephalus bankanensis Blkr. | 〃 | Munt., Tob., Maraw. |
| 134 | 〃 lucius K. v. H. | 〃 | Marawang. |
| 135 | 〃 marginatus CV. | 〃 | Toboali, Marawang. |
| 136 | 〃 marulioides Blkr. | 〃 | Toboali. |
| 137 | 〃 melanosoma Blkr. | 〃 | Marawang. |
| 138 | 〃 micropeltes K. v. H. | 〃 | Marawang. |
| 139 | 〃 mystax Blkr. | 〃 | Marawang. |
| 140 | 〃 striatus Bl. | | |

Osphromenoidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 141 | Betta anabatoides Blkr. | 〃 | Munt., Mar., Tob. |
| 142 | 〃 trifasciata Blkr. | | |
| 143 | Trichopus trichopterus CV. | 〃 | Toboali. |
| 144 | Osphromenus Deissneri Blkr. | 〃 | Marawang. |
| 145 | Anabas scandens CV. | 〃 | Toboali. |

Nandoidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 146 | Nandus nebulosus Blkr. | 〃 | Toboali, Marawang. |
| 147 | Catopra fasciata Blkr. | 〃 | Marawang. |
| 148 | 〃 Grootii Blkr. | 〃 | Toboali. |

Pseudochromidoidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 149 | Cichlops melanotaenia Blkr. | 〃 | Toboali. |

Pomacentroidei.

| | | | |
|---|---|---|---|
| 150 | Amphiprion bifasciatus Bl. | 〃 | Munt., K. hadji, Tob. |
| 151 | 〃 ephippium Bl. Schn. | 〃 | Toboali. |
| 152 | 〃 percula CV. | 〃 | K. hadji. Tob., Lepar. |
| 153 | 〃 xanthurus CV. | 〃 | Toboali. |

| | | |
|---|---|---|
| 154 | Pomacentrus bankanensis Blkr. | Hab. Gussong assam. |
| 155 | » katunko Blkr. | » Muntok, Marawang. |
| 156 | Glyphisodon bengalensis CV. | » Munt, T. Biat, G. ass. |
| 157 | » coelestinus CV. | » Muntok. |
| 158 | » rahti CV. | » Blinju. |

LABROIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 159 | Crenilabrus oligacanthus Blkr. | » Gussongassam. |
| 160 | Julis (Halichoeres) Cuvieri Blkr. | » Toboali. |
| 161 | » ( » ) leparensis Blkr. | » Lepar. |
| 162 | » ( » ) Hyrtli Blkr. | » Blinju. |
| 163 | » ( » ) modestus Blkr. | » Lepar, Toboali. |
| 164 | » ( » ) mola Cuv. | » Blinju. |
| 165 | » ( » ) polyophthalmus Blkr. | » Lepar. |
| 166 | » ( » ) strigiventer Benn. | » Lepar. |
| 167 | » ( » ) Temmincki Blkr. | » Toboali. |
| 168 | » ( » ) Vroliki Blkr. | » Toboali. |

PLATYCEPHALOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 169 | Platycephalus bobossok Blkr. | » Blinju. |
| 170 | » punctatus CV. | |
| 171 | » scaber CV. | » Muntok. |

CALLIONYMOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 172 | Callionymus sagitta Pall. | |
| 173 | » schaapii Blkr. | |

BLENNIOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 174 | Petroskirtes bankanensis Blkr. | » Gussongassam. |

OPHIDIOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 175 | Machaerium reticulatum Blkr. | » Muntok, Toboali. |

GOBIOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 176 | Gobius caninus CV. | » Blinju. |
| 177 | » chlorostigma Blkr. | » Muntok. |
| 178 | » criniger CV. | |
| 179 | » cyanomos Blkr. | » Karanghadji. |

| | | |
|---|---|---|
| 180 | Gobius janthinopterus Blkr. | Hab. Marawang |
| 181 | » kokius CV. | » Munt., Blinju. |
| 182 | Periophthalmus argentilineatus CV. | » Karanghadji. |

ELEOTRIOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 183 | Butis gymnopomus Blkr. | » Marawang. |

RHYNCHOBDELLOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 184 | Mastacembelus unicolor CV. | » Maraw. (Batur). |

ECHENEOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 185 | Echeneis neucrates L. | » Karanghadji. |

BATRACHOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 186 | Batrachus diemensis Richds. | » G. assam, Mar. |
| 187 | » grunniens CV. | » Munt., K. hadji. |

CHEIRONECTEOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 188 | Antennarius Lindgreeni Blkr. | » Muntok. |
| 189 | » raninus Cant. | » Muntok. |

FISTULARIOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 190 | Fistularia immaculata Comm. | » Blinju. |

SILUROIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 191 | Ariodes tonggol Blkr. | » Pankalpinang. |
| 192 | Cephalocassis venosus Blkr. | » Muntok. |
| 193 | Hexanematichthys sundaicus Blkr. | » Pankalpinang. |
| 194 | Osteogeneiosus Valenciennei Blkr. | » Marawang. |
| 195 | Leiocassis micropogon Blkr. | » Marawang. |
| 196 | Bagrus Hoevenii Blkr. | » Marawang. |
| 197 | » nemurus CV. | » Munt.,Tob.,Mar. |
| 198 | Wallago Leerii Blkr. | » Marawang. |

| | | |
|---|---|---|
| 199 | Pseudosilurus leiacanthus Blkr. | Hab. Maraw., Munt. |
| 200 | Silurichthys phaiosoma Blkr. | » Marawang. |
| 201 | Plotosus anguillaris Lac. | » Marawang. |
| 202 | » canius Buch. | » Munt., P. pin. |
| 203 | Chaca bankanensis Blkr. | » Marawang. |

HETEROBRANCHOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 204 | Heterobranchus tapeinopterus Blkr. | » Mar., Tob. |
| 205 | Clarias leiacanthus Blkr. | » Munt.. Mar. |
| 206 | » melanoderma Blkr. | » Maraw., Tob. |
| 207 | » Nieuhofi CV. | » Marawang. |

CYPRINOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 208 | Rohita oligolepis Blkr. | » Marawang. |
| 209 | » Waandersii Blkr | » Toboali. |
| 210 | Cyclocheilichthys (Anematichthys) apogon Blkr = Systomus apogon Val. | » Tob. Maraw. |
| 211 | Systomus (Barbodes) maculatus Blkr. | » Maraw., Tob. |
| 212 | » ( » ) fasciatus Blkr. | » Marawang. |
| 213 | » ( » ) lateristriga Blkr. | » |
| 214 | Rasbora bankanensis Blkr = Leuciscus bankanensis Blkr. | » Marawang. |
| 215 | » cephalotaenia Blkr = Leuciscus cephalotaenia Blkr. | » Marawang. |
| 216 | » Einthovenii Blkr = Leuciscus Einthovenii Blkr | » Maraw., Tob. |
| 217 | » kallochroma Blkr = Leuciscus kallochroma Blkr. | » Marawang. |

LUCIOCEPHALOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 218 | Luciocephalus pulcher Blkr. | » Marawang. |

SCOMBERESOCIOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 219 | Belone caudimacula Cuv. | » Muntok. |
| 220 | Hemiramphus Buffonis CV. | » G. ass., Blinj. |
| 221 | » Commersonii CV. | » Tandj. Berikat. |

222 Hemiramphus Dussumierii CV. Hab. Muntok.
223 » Gaimardi CV.
224 » pogonognathus Blkr. » Marawang.
225 » melanurus CV. » Muntok.
226 » Quoyi CV. » K.-hadji. G. ass.
227 Exocoetus hexazona Blkr. » Muntok.
228 » mento CV. » Tandj. Berikat.

CHIROCENTROIDEI.

229 Chirocentrus dorab CV. » Muntok, T. Biat,

ALBULOIDEI.

230 Albula bananus CV.
231 Dussumieria elopsoides Blkr. » Karanghadji.

SAURIDOIDEI.

232 Saurus myops CV. » Munt., T. Berik.
233 Saurida tombil CV. » Munt., G. ass., T. Berikat, Blinju.
234 Harpodon ophiodon Les. = Saurus ophiodon CV. Munt., T. Biat.

OSTEOGLOSSOIDEI.

235 Osteoglossum formosum Schl. Müll. » Marawang.

CLUPEOIDEI.

236 Harengula dispilonotus Blkr. » Blinju.
237 Clupeoides macassariensis Blkr. » Blinju.
238 Pellona Grayana CV. » Muntok.
239 » Russelli Blkr. » Munt., Kar.hadji.
240 Rogenia argyrotaenia Blkr. » Muntok.
241 Spratella kowala Blkr. » Munt., K. hadji.
242 » tembang Blkr. » Muntok, Blinju.
243 Alausa ctenolepis Blkr. » Muntok.
244 » kanagurta Blkr. » Muntok.
245 Engraulis Brownii CV.

| | | |
|---|---|---|
| 246 | Engraulis Grayi Blkr. | Hab. Munt., Pank.pin. |
| 247 | 〃 rhinorhynchos Blkr. | 〃 Munt., Toboali. |
| 248 | 〃 Russelli Blkr. | 〃 Muntok. |
| 249 | 〃 setirostris CV. | 〃 Muntok. |
| 250 | 〃 tri Blkr. | |
| 251 | Chatoessus chacunda CV. | 〃 Muntok, Blinju. |
| 252 | 〃 nasus CV. | 〃 Pankalpinang. |
| 253 | 〃 selangkat Blkr. | 〃 Muntok. |

OPHISUROIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 254 | Ophisurus Schaapii Blkr. | 〃 Pankalpinang. |

MURAENOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 255 | Muraena tile Cant | 〃 Toboali. |

SYNBRANCHOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 256 | Monopterus javanensis Lac. | 〃 Tob., Marawang, Sungislan. |

PLEURONECTEOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 257 | Hippoglossus erumei Cuv. | |
| 258 | Rhombus lentiginosus Richds. | 〃 Munt., G. ass., Blinj. |
| 259 | » poecilurus Blkr. | 〃 Toboali. |

SOLEOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 260 | Achirus pavoninus Lac. | 〃 Tandjong Biat. |

PLAGUSIOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 261 | Arelia javanica Kp = Plagusia javanica K. v. H. | |
| 262 | » macrolepidota Kp. | 〃 Muntok. |
| 263 | » quadrilineata Blkr. | 〃 Munt., Maraw. |

AMPHISILEOIDEI.

| | | |
|---|---|---|
| 264 | Amphisile scutata Cuv. | 〃 G. assam, Blinj. |

BALISTEOIDEI.

265 Monacanthus Cantori Blkr. Hab. Gussongassam.
266 » isogramma Blkr. " Muntok.
267 Alutarius macracanthus Blkr. " Muntok.
268 Pogonognathus barbatus Blkr. " Gussongassam.

TRIACANTHOIDEI.

269 Triacanthus brachysoma Blkr. " Blinju.
270 " brevirostris Val. " Munt., P. pinang,
271 " Nieuhofi Blkr.
272 " oxycephalus Blkr. " Munt.,G.ass.,Blinj.

OSTRACIONOIDEI.

273 Ostracion cornutus L. " Muntok.

TETRAODONTOIDEI.

274 Gastrophysus argenteus Lac. Hab. Tandjong Berik.
275 » lunaris J. Müll. » Muntok.
276 » oblongus J. Müll.
277 Arothron potamophilus Blkr. » Muntok, Maraw.
278 " testudineus J. Müll. » Marawang.
279 » Waandersii Blkr. » Marawang.

SYNGNATHOIDEI.

280 Hippocampus kuda Blkr. » G. ass., Blinju.
281 Gastrotokeus biaculeatus Heck. » Blinju.

SCYLLIOIDEI.

282 Chiloscyllium phymatodes Blkr. » Muntok.

CARCHARIOIDEI.

283 Carcharias (Prionodon) menisorrah Val. » Munt., Pank. pin.
284 » (Scoliodon) acutus Rüpp. » Tandjong Biat.

TRYGONOIDEI.

285 Trygon uarnakoides Blkr. » Pankalpinang.
286 » zugei Bürg. » Muntok.

## MUGILOIDEI.

*Mugil borbonicus* Cant., Cat. Mal. Fish p. 101 Nat. T. Ned. Ind. XVI p. 279.

Mug. corpore oblongo compresso, altitudine $4\,^{2}/_{5}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $^{1}/_{2}$ circiter in ejus altitudine; capite acutiusculo $4\,^{3}/_{4}$ ad 5 in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis $1^{1}/_{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro $3^{1}/_{2}$ circiter in longitudine capitis, $1^{3}/_{4}$ ad $1^{4}/_{5}$ in capitis parte postoculari, diametro $1^{1}/_{2}$ circiter distantibus; membrana palpebrali iridem antice tantum paulo tegente; linea rostro-dorsali declivi convexiuscula; naribus posterioribus oblongis naribus anterioribus rotundis multo majoribus; osse suborbitali squamato, mediocriter emarginato, ante oculum quam postice latiore, oblique postrorsum descendente, margine inferiore denticulis vix, margine posteriore oblique truncato denticulis bene conspicuis; rostro acutiusculo, convexo, oculo breviore, ante oculum poris aliquot conspicuis; osse supramaxillari ore clauso non vel vix conspicuo, angulum suborbitalem superante; labio superiore gracili pupillae diametro duplo circiter humiliore, nec papillato, nec fimbriato, nec transversim sulcato; maxillis dentibus conspicuis nullis; maxilla inferiore tuberculo symphysiali quadratiusculo integro vel emarginato, inferne utroque ramo poris 3 p. m. conspicuis; labio inferiore nec fimbriato nec papillato, symphysi emarginato; linea rostro-inframaxillari vix concava; fossa praevomerina superficiali; dentibus vomerinis nullis, palatinis parvis utroque latere in thurmam oblongam postice in palato dispositis; lingua peripheria thurmulis denticulorum obsita, linea media basi vitta denticulorum brevi longitudinali; mento alepidoto; praeoperculo margine posteriore obliquo, angulo rotundato, supra angulum incisura transversa sat profunda et limbo fossis mucosis aliquot parum conspicuis; squamis capite corporeque margine libero submembranaceis ciliato-crenulatis, rostrum inter et spinam dorsi anteriorem 20 p. m., lateribus 38 vel 39 in serie longitudinali, 13 vel 14 in serie transversali, singulis dimidio basali striis 4 ad 7; squamis thoracicis lateralibus singulis lineā transversa notatis; squamis basi dorsalis spinosae et axillaribus elongatis; cauda postice altitudine $1^{3}/_{4}$ ad $1^{4}/_{5}$ in longitudine capitis; pinnis dorsalibus minus longitudine capitis partis postocularis distantibus, corpore duplo vel duplo fere humilioribus; dorsali spinosa dorsali radiosa paulo humiliore, spinis gracilescentibus, 1ª ceteris paulo longiore et crassiore, capite duplo circiter breviore, basi pinnae caudalis vix magis quam rostri apici approximata; dorsali radiosa tota vel tota fere squamosa, acuta, emargi-

nata, minus duplo altiore quam basi longa; pinnis pectoralibus valde acutis, capite vix brevioribus; ventralibus acutis $1^1/_2$ circiter in longitudine pectoralium; anali non vel vix ante pinnam dorsalem radiosam incipiente, tota vel tota fere squamosa, dorsali radiosa vix vel non longiore vel altiore, acuta, emarginata, multo sed multo minus duplo altiore quam basi longa, spina 3ª radio 1° duplo circiter breviore; caudali subsemilunariter emarginata, angulis acuta $4^3/_5$ ad $4^2/_3$ in longitudine corporis; colore corpore superne viridescente vel olivaceo, inferne argenteo; iride flava; pinnis flavescentibus, dorsalibus imparibusque plus minusve fusco arenatis; pectoralibus superne macula violascente-nigra.

B, 6. D. 4—1/ 8 vel 4—1/9. P. 2/16. V. 1/5. A. 3/9 vel 3/10. C. 1/12/1 et lat brev.

Syn. *Mugil borbonicus* CV., Poiss. XI p. 84.?

Hab. Banka [Blinju], in aquis fluvio-marinis.

Longitudo 2 speciminum 110''' et 112.'''

Aanm. Mijne beide voorwerpen behooren zeer zeker tot de soort, door den heer Cantor van Pinang beschreven onder den naam van Mugil borbonicus CV.— Of die soort inderdaad dezelfde is als Mugil borbonicus van de groote Histoire naturelle des Poissons komt mij twijfelachtig voor, doch de korte beschrijving van den heer Valenciennes laat niet toe, omtrent de identiteit te beslissen. Zij is van alle mijne soorten het naaste verwant aan Mugil coeruleomaculatus Lac., doch onderscheidt er zich voldoende van door kortere borstvinnen, aanmerkelijk lagere straalachtige rugvin en aarsvin, kortere rugvindoornen, dwars gestreepte zijdelingsche borstschubben, kortere vormen des ligchaams, betrekkelijk langeren kop, enz.

## OSPHROMENOIDEI.

### *Osphromenus Deissneri* Blkr.

Osphromen. corpore oblongo compresso, altitudine 4½ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 fere in ejus altitudine; capite acuto 4 circiter in longititudine corporis; altitudine capitis $1^2/_5$ circiter in ejus longitudine; oculis supero-posteris, diametro 3 circiter in longitudine capitis; linea rostro-dorsali capite declivi rectiuscula; osse suborbitali edentulo; praeoperculo angulo tantum denticulis vix conspicuis; operculo, suboperculo in-

iceroperculoque edentulis; maxillis aequalibus, superiore ante oculum desinente; dentibus maxillis parvis; linea laterali inconspicua; squamis ctenoideis, 30 in serie longitudinali aperturam branchialem inter et pinnam caudalem; pinna dorsali longitudine 3 et paulo in longitudine corporis, paulo post aperturam branchialem incipiente, parte spinosa parte radiosa longiore sed humiliore spinis anticis brevibus postrorsum magnitudine sensim accrescentibus, parte radiosa acuta corpore paulo vel non altiore; pinnis pectoralibus rotundatis et caudali rotundata 5 circiter in longitudine corporis; pinnis ventralibus acutis, radio 1° in filum pinnae analis dimidium posterius subattingente producto; anali parte spinosa parte radiosa longiore sed humiliore, spinis postrorsum magnitudine sensim accrescentibus, parte radiosa angulata corpore humiliore; colore corpore roseo vel rubro, linea dorsali et linea ventrali vitta longitudinali nigra et utroque latere insuper fasciis 2 latis longitudinalibus nigris, superiore supraoculo-caudali pinnae caudalis parte supero-posteriore desinente, inferiore rostro-oculo-caudali parte pinnae caudalis posteriore desinente; genis operculisque inferne maculis nigris variegatis; pinnis roseis, dorsali, ventralibus analique dense nigro reticulatis.

B. 6? D. 13/6 vel 13/7. P. 1/10 vel 2/9. V. 1/5. A. 13/8 vel 13/9. C. 13 et lat. brev.

Hab. Baturussak, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 34'''.

Aanm. Het verschil tusschen de geslachten Osphromenus en Trichopus is voornamelijk gelegen in het meerdere of mindere aantal rugdoornen. Daar echter het aantal dezer doornen bij de Osphromenoïden eener zelfde soort in het algemeen zeer variabel is, schijnt aan hun getal, op zich zelf genomen, geene generische beteekenis te hechten te zijn. Zoo heeft onderwerpelijke soort in habitus veel overeenkomst met Trichopus striatus Blkr (welke echter eene korte rugvin heeft met slechts 2 tot 4 doornen) doch zij valt binnen de grenzen van het geslacht Osphromenus wegens de lengte van hare rugvin, welke ongeveer een derde gedeelte van de lengte des geheelen ligchaams inneemt en met 13 betrekkelijk sterke doornen gewapend is. Bij Trichopus trichopterus CV. verschilt het aantal rugdoornen van 4 tot 7. Misschien zijn er nog andere soorten, in de wetenschap

nog niet bekend, bij welke het aantal dier doornen staat tusschen 12 of 13 (Osphromenus olfax Comm.) en 7 (Trichopus trichopterus CV. en Trichopus Leeri Blkr), in welk geval het zou blijken, dat het geslacht Trichopterus in Osphromenus zou behooren opgelost te worden.

Ik heb de onderwerpelijke soort genoemd ter eere van den heer Deissner, aan wien hare ontdekking te danken is.

*Batavia, Calendis Februarii* 1859.

---